WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЛИПНЯ 1949. No. 161. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 14, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ДОЛЕС ПРОТИ ТЕФТА В СПРАВІ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Вашингтон, 13 липня. — В Сенаті вчора продовжувано дискусію в справі ратифікації оборонного Атлантійського договору, під час якої вперше виступив новоіменований сенатор Злучених Держав, Джан Фостер Долес, гарячо обороняючи і піддержуючи справу ратифікації договору. При цій нагоді він гостро засудив закиди проти цего договору, видвигнені два дні тому сенатором Робертом А. Тефтом. Не називаючи Тефта по імені, Долес твердив, що він видвигнув „фальшиву і небезпечну інтерпретацію" справи, роздуваючи тенденційно зобов'язання, що їх цим договором перебирає на себе країна, іменно, що ратифікація договору буде рівнозначна з обов'язком озброїти европейських партнерів коштом Америки. Сенатор Тефт, як відомо, минулого тижня заявився проти договору, вважаючи, що він зобов'язує Америку озброїти „половину світу" проти Совєтського Союзу та що він раніше або пізніше мусить втягнути цю країну до війни. У відповідь на закиди Долеса сенатор Тефт заявив, що цей відмовляється подивитись „правді ввічі" щодо зобов'язань договору. Після того розгорнулася оживлена дискусія, головно на тему третьої статті договору. Сенатор Вері з Небраски хотів коротко знати, чи ця стаття договору означає збройні зобов'язання Америки чи ні, а сенатор Ванденберґ твердив, що все це є справою інтерпретації.

ЗНОВУ ВІДТЯГАЄТЬСЯ СПРАВУ ОБ'ЄДНАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ.

Вашингтон, 13 липня. — Конгресовий Комітет Збройних Сил, своїм голосуванням в двох важливих справах, вчора знову, виходило б, „збив" всяку можливість вирішити справу уніфікації збройних сил ще на цій сесії Конгресу. Комітет рішив відложити дальшу акцію в тій справі аж до висліду доходження в справі стратегічних бомбардувальників Б-36, які протягнуться щонайменше до кінця теперішньої сесії. Голова Комітету, конгресмен Карл Вінсон з Джорджії, заявив, що він змагатиме до провірки цего відложення ще цього тижня.

РОЙТЕР ЗНОВУ ВИБРАНИЙ ГОЛОВОЮ ЮНІЇ АВТОМОБІЛЕВИХ РОБІТНИКІВ.

Мілвокі, Віс., 13 липня. — Конвенція Юнайтед Автомобіл Воркерс вибрала вчора своїм головою знову Волтера П. Ройтера. Вибір Ройтера величезною більшістю голосів вважається черговою перемогою правих елементів в юнії, які видвигнули і піддержували його кандидатуру.

НЕ БУДЕ НОВИХ ДОХОДЖЕНЬ В СПРАВІ ГІССА В КОНГРЕСОВОМУ КОМІТЕТІ.

Вашингтон, 13 липня. — Конгресовий Комітет Не-Американських Діянь рішив вчора відложити евентуальні дальші доходження проти Алджира Гісса, колишнього високого урядника департаменту стейту, тепер обвинуваченого за кривоприсягу та зраду державних таємниць совєтським агентам. Присяжні, як відомо, не могли винести вердикту в його справі і тому в жовтні відбудеться ще один суд.

СТАЛЬНА ІНДУСТРІЯ ВІДКИНУЛА ПРОПОЗИЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА НА 60 ДЕННЕ ЗАМИРЕННЯ.

Вашингтон, 13 липня.— Президент Труман намагався вчора відвернути страйк в стальній індустрії, пропонуючи управлінню і юнії продовжувати працю 60 днів і в тому часі окрема Рада мала б провірити положення та поробити відповідні рекомендації. Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен відкинула пропозицію президента, бо вона не передбачує процедури Акту Тефта-Гартлі. Юнія сталевих робітників зі свого боку відбуде ще в цій справі наради і є познаки, що вона готова прийняти пропозицію президента. В міжчасі голову юнії, Филипа Морея, уповноважено проголосити страйк, залишаючи йому вільну руку щодо часу проголошення.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ НОВІ ФОНДИ ДЛЯ КОРЕЇ.

Вашингтон, 13 липня.—Президент Труман звернувся вчора до Конгресу в справі 194,514,857 долярів допомоги для Кореї в біжучому бюджетовому році. Рівночасно з цим президент рекомендував законодавство на ухвалення цілого ряду дальших додаткових фондів на домашні й закордонні потреби.

СПРАВА МІНІМАЛЬНОЇ ПЛАТНІ НА ЧЕРЗІ В СЕНАТІ.

Вашингтон, 13 липня.—Демократичні лідери Сенату рішили вчора поставити на черговий порядок нарад справу запропонованого президентом Труманом підвищення мінімальної заробітної платні до 75 центів на годину. Відповідний законопроєкт в цій справі мав би прийти на порядок нарад негайно після закінчення дебат в справі ратифікації Атлантійського пакту.

ПІСЛЯ КОНФЕРЕНЦІЇ З ПРЕЗИДЕНТОМ, МЕЙОР О'ДВАЄР ПОГОДЖУЄТЬСЯ КАНДИДУВАТИ.

Ню Йорк, 13 липня. — Після нарад з президентом Труманом, нюйорський мейор О'Дваєр заявив вчора, що він знову погоджується кандидувати на цей самий пост з Демократичної партії при найблищих виборах. Раніше мейор рішуче від цего відмовлявся. Кінцевого рішення в цій справі мейор О'Дваєр ще не виніс, узалежнюючи його від обставин. Справа дещо комплікується, що демократична більшість вже призначила номінувати з Демократичної партії Френка С. Гогана. Справа остаточної кандидатури мала б виянитися вже в найблищих днях.

$9,943,407 НАДВИШКИ В ДОПОМОГОВОМУ ФОНДІ В НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк, 13 липня. — Місцевий департамент доброчинности замикає свій бюджетовий рік з надвишкою $9,943,407. Гроші будуть звернені містові до дальшого розпорядження.

79 ЖЕРТВ ДВОХ ВЕЛИКИХ ЛЕТУНСЬКИХ КАТАСТРОФ

В ОДНІЙ КАТАСТРОФІ ЗГИНУЛО 13 ПЕРЕДОВИХ АМЕРИКАНСЬКИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ

Ню Дельгі, Індія, 13 липня. Недалеко Бомбаю в Індії зачепив серед хмар і зливи об вершок гори та експльодував голландський пасажирський літак, що летів з Індонезії. Всі сорок п'ять осіб подорожних і залоги, між ними тринадцять передових американських газетних і радієвих кореспондентів, згинули на місці. Між кореспондентами, що згинули, були: Нат. А. Барровс з Шікаго Дейлі Нюз, Джеймс Браніян з Гаузтон Повст, Фред Колвіґ з Денвер Повст, Тамас А. Фалко з Бизнес Вік, Елзі Дік з Мючуел Бродкестинг Систем, Чарлз Ґреткі з Крищіен Сайенс Монітор, Б. С. Ґіт з Нюзпейпер Ентерпрайс Асосіейшен, Бертрем Д. Гюлен з Ню Йорк Таймс, Ґ. Р. Нікербокер з радіостанції ВОР, Вінсент Магоні зі Сан Франциско Кронікл, Джордж Мурад з Портленд Орегоніен, Вилем Нютон зі Скрипс-Говард Нюзпейпер Елаєнс та Джан Верклі з Таймс Меґезін. Всі ці кореспонденти їздили до Індонезії на запрошення уряду та відбули цілий ряд важливих розмов і подали важливі інформації. Їх трагічна смерть під час виконування своїх обов'язків викликала глибоке враження в цілій країні і закордоном. Катастрофу літака попередило кілька фатальних випадків і обставин а причиною самої катастрофи була правдоподібно недосвідченість голландського пілота, хоча цего ще з точністю не встановлено.

34 ЖЕРТВИ ЛЕТУНСЬКОЇ КАТАСТРОФИ В КАЛІФОРНІЇ

Лос Енджеліс, 13 липня. — Вчора рано розбився в горах Сімі 30 миль напівніч звідсіль двомоторовий транспортовий літак Стандард Ерлайнс, що був в надпрограмовому леті з Ню Йорку. На літаку було 4 членів залоги і 44 подорожних, 34 з яких згинули. На коротко перед катастрофою пілот передав радіоповідомлення про бійку на п'ястуки між двома подорожними і просив поліцію, щоб зустріла їх на аеродромі. Тільки деякі жертви можна було ідентифікувати а інші цілком згоріли. Ті, що врятувались, були важко покалічені. Причиною катастрофи була правдоподібно рання мряка.

„УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЯ" ПО-ЕСПАНСЬКИ

Українське Центральне Представництво в Аргентині почало в червні видавати на еспанській мові „Українську Інформацію". В першому числі цього видання подибуємо інтересні статті на теми: „Наше Становище" — вияснення причин і цілей цего нового видання, довшу статтю про „Проблему України", довші і цінні інформації про переслідування української Церкви большевиками, статтю про „Трагедію українських скитальців" і цілий ряд інших інтересних інформацій з української визвольної боротьби та українських політичних змагань. В бюлетині надруковано теж декларацію Українського Центрального Представництва, підписану головою Володимиром Савичем та Іваном Григоращуком, в якій відмежовується українців від закритого аргентинською владою місцевого комуністичного „Слов'янського Союзу". Провідним гаслом „Української Інформації" є: за християнську цивілізацію проти безбожного большевизму.

НОВІ ВІДДІЛИ У.П.А. ПРОБИВАЮТЬСЯ НА ЗАХІД

З українських джерел в Західній Німеччині інформують, що в ночі на 23-го червня перейшла чесько-баварський кордон нова група старшин і бійців Української Повстанчої Армії, що діяла на Підляші і опісля з доручення свого командування пробилася через Польщу і Чехословаччину в американську зону Німеччини. В розмові з представником інформаційного відділу Місії УПА в Західній Европі, повстанці оповіли свої пригоди під час рейду та подали деякі інтересні інформації про стан теперішньої визвольної боротьби в Україні. З їх розмов виходить, що переходячи через Польщу і Чехословаччину вони скрізь зустрічали дуже прихильне ставлення до них місцевого населення, що забезпечувало їх потрібними провіянтами і одягами та давало потрібні інформації, благословляючи їх опісля на дальшу дорогу.

Боротьба в Україні.

Повстанці оповідають, що визвольна боротьба в Україні продовжується всіми засобами і силами. На українських територіях, що їх Москва залишила під Польщею, переведено далекойдучу реорганізацію оперуючих там відділів УПА, перекидаючи їх головні сили на терен під-совєтської України, але й залишаючи деякі загони для спеціяльних доручень. Визвольна боротьба в самій Україні тепер теж достосовується до змінених обставин. Вона базується головно на збройному підпіллю та на менших відділах УПА, які перебувають в постійних рейдах. Боротьба збройного підпілля і відділів УПА скеровується тепер в першу чергу на політично-пропагандивну акцію та оборону українського населення перед жорстокостями і терором совєтської окупаційної влади. Окремі відділи зі спеціяльними завданнями діють по містах та більших робітничих центрах. Весною цього року совєтський уряд знову переводив широко закроєну військову акцію проти УПА в Карпатах, на Поділлі і на Поліссі.

(Докінчення на стор. 4-тій)

ФАКТИ СОВЄТСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА В УКРАЇНІ ЗАПИСАНІ В КОНГРЕСОВІМ РЕКОРДІ

КОНГРЕСМЕН ЛОРЕНС Ґ. СМИТ, ЦИТУЮЧИ СТАТТЮ ПРОФ. СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО З „УКРАЇНСЬКОГО КВАРТАЛЬНИКА", ДЕМАСКУЄ ЦІЛІ СОВЄТСЬКОГО ПРИЛУЧЕННЯ ДО КОНВЕНЦІЇ ПРОТИ НАРОДОВБИВСТВА

Вашингтон, 13 липня. В урядовому „Конгресовому Рекорді" з 6-го липня, у звідомленні зі „законодавчого дня" в Палаті Репрезентантів в п'ятницю, дня 1-го липня та під заголовком: „Росія прилучується до Конвенції Об'єднаних Націй проти народовбивства з метою сполокати (вош авт) вбивчу поведінку проти не-російських націй", надруковано таке „поширення завваг", внесене конґресменом Лоренсом Ґ. Смитом з Висконсин:

„Мр. Спікер, це виглядає майже певним, що коли росіяни прилучилися до інших націй Генеральної Асамблеї, приймаючи конвенцію проти народовбивства, то це зроблено з єдиною метою обмити свої руки з крови мільйонів людей, яких вони зліквідували від 1918-го року. Це був хитрий трюк обманути народи світу, щоб вони повірили, що Совєти будуть повинуватись світовим законам. В тому самому часі вони сподіються, що ця конвенція тепер обмежує право так, що Росії не можна обвинувачувати за насильні акти народовбивства, яких вона допускалася проти меншинних груп і націй. Чи ж цим актом не намагається вона леґалізувати Катинський та багато інших злочинів вбивства?

„Мр. Спікер, теорія, що лягла в основу конвенції проти народовбивства, є похвальна, але як ми можемо приставати з такою нацією як Росія, коли факти виказують, що вона є злочинцем; що вона не респектує жадної іншої нації і ще менше будь-які договори? Так як справи маються тепер, Конґрес Злучених Держав повинен відкинути цю конвенцію на підставі, що вона є травестією проти справедливости. Мр. Спікер, бо наша ратифікація виправдувала б обвинувачення, що дурні ведуть наші закордонні справи.

„Мр. Спікер, в цьому пункті я включаю статтю проф. Романа Стоцького, яка появилася у весняному виданні, 1949, Українського Квартальника."

В дальшому в Конгресовому Рекорді подається повний текст цеї відомої статті п. з. „Конвенція проти народовбивства", в якій автор на базі численних документів, статистичних даних і самих же совєтських тверджень наводить переконливі факти і докази совєтського масового народовбивства, головно в Україні.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ЕСКОРТУВАТИМЕ ПОСТАЧАЛЬНІ КОНВОЇ ДО БЕРЛІНА

Берлін, 13 липня. — Після чергових совєтських обмежень західного колового транспорту до Берліна, американські військові власті рішили ескортувати сьогодні 60 вантажних автомашин по автостраді з Гельмштед до Берліна. Докищо важко передбачити можливі наслідки того, бо не відомо, як зареагують на це Совєти. З американського боку рівночасно повідомлено, що подібні конвої вантажних авт будуть тепер ескортовані армією кожного вівтірка теж на автостраді до Берліна з міста Ґізен в американській зоні. Повідомлено, що валку автомашин ескортуватиме військова поліція, але вона не буде озброєна. З американського боку виразно заявляється, що ця ескорта не призначена на те, щоби спровокувати будь-який інцідент зі Совєтами, бо вона має виключне завдання обороняти американське право постачання та забезпечування потрібними продуктами і матеріялами свій сектор колишньої столиці німецького Райху. Сьогодні в контрольованій Совєтами німецькій пресі появилося перше вияснення нових совєтських обмежень транспорту, вину за які скидується на німецьких шоферів, які, мовляв, зупиняються в совєтській зоні, купують продукти за західно-німецькі гроші й опісля перепродують куплене по спекулятивних цінах в Берліні.

ПОШИРЕННЯ СТРАЙКУ ВІДПОВІДДЮ НА ПРОГОЛОШЕННЯ ВИМКОВОГО ПОЛОЖЕННЯ В БРИТАНІЇ.

Лондон, 13 липня. — У відповідь на проголошене королем Юрієм на пропозицію уряду вимкове положення з оглядом на загрозливий для публичного ладу страйк лондонських портових робітників, робітничі організації ще більше поширили страйк, до якого вчора прилучилися нових 2,500 робітників. Перший день вимкового положення пройшов без будь-яких інцідентів і теж продовжуються заходи для компромісового закінчення страйку.

ГОСПОДАРСЬКІ НАРАДИ МІНІСТРІВ БРИТАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.

Лондон, 13 липня. — Міністри фінансів країн британського коммонвелту почнуть сьогодні низку нарад в справі фінансової кризи, викликаної відпливом долярових і золотих резерв з їх банків. Наради будуть продовженням конференції, що їх минулого тижня відбув британський канцлер скарбниці, сер Стафорд Крипс, з американським секретарем скарбу, Джаном Снайдером, та канадійським міністром фінансів, Доґлесом Абботом. В теперішніх нарадах візьмуть участь, крім міністрів Британії і Канади, представники Австралії, Нової Зеляндії, Південної Африки, Індії, Пакістану, Цейлону і Родезії.

СНАЙДЕР В СТОКГОЛЬМІ.

Стокгольм, 13 липня. — Після своїх інформативних господарських нарад з представниками бельгійського уряду в Брюселі, американський секретар скарбу, Джан Снайдер, прибув вчора до столиці Швеції, Стокгольму, де з черги відбуде подібні наради.

ДАЛЕКОЙДУЧІ ПЛЯНИ ОБОРОНИ ЗАХІДНОЇ ЕВРОПИ.

Париж, 13 липня. — Фільд маршал вайкаунт Монтґомері, предсідник Комітету західноевропейських начальнокомандуючих, зі своєю головною кватирою у Фонтенеблю у Франції, виявив вчора деякі подробиці з далекосяглого плянування західно-европейської оборони. Монтґомері заявив, що поодинокі країни вислали йому до співпраці своїх найкращих старшин і військових спеціялістів та що всі вони почуваються „міжнародними вояками" й однаково дбають про оборону кожної зі союзних країн. Всі вони працюють на міжнародній базі та приготовляють оборонні пляни на найдальшу мету, включно з відповідним вихованням молоді.

ІНАВГУРАЦІЙНА СЕСІЯ БЕЛЬГІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ БЕЗ УРЯДУ.

Брусель, 13 липня. — Вчора тут почалася інавгураційна сесія нововибраного більгійського парляменту, що кількістю послів є найбільшим в історії країни. Парлямент відкрив свою сесію без вигляду на створення нового уряду. Урядові функції тимчасово виконує ще уряд у відставці з премієром Спааком на чолі.

ПРИЗНАННЯ ІТАЛІЇ ЗА ДОБРЕ ВИКОРИСТАННЯ ДОПОМОГИ.

Рим, 13 липня. — Шеф місії пляну Маршала в Італії, Дж. Д. Целлербак, висловився з великим признанням про італійське використання допомогових фондів, заповідаючи, що відбудова італійського господарства, яка вже зробила великий прогрес, матиме ще більші успіхи. Целлербак говорив з нагоди причалення до Італії тисячного корабля з допомогою з пляну Маршала.

ГРЕЦЬКІ ПАРТИЗАНИ ПРЕДМЕТОМ ПРОПАГАНДИВНОЇ ВІЙНИ.

Белград, 13 липня. — Преса Комінформу в останньому надрукувала багато повідомлень, що маршал Тіто наказав завертати до Греції ранених большевицьких партизанів. Тепер югославська преса друкує цілі шпальти заяв і фотографій ранених большевиків, які заперечують твердження Комінформу, потверджуючи рівночасно допомогу Югославії.

ПОЧАВСЯ СУДОВИЙ ПРОЦЕС ГІТЛЕРІВСЬКОГО ГАВЛЯЙТЕРА У ФРАНЦІЇ.

Париж, 13 липня.— У французькій Палаті Справедливости почався вчора судовий процес проти колишнього німецького амбасадора в Парижі, Отта Абеца, обвинуваченого у воєнних злочинах під час німецької окупації. У своїх вступних зізнаннях Абец заявив, що він завжди працював тільки для скріплення німецько-французької приязні.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОЄКТ РЯТУВАННЯ АЗІЇ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЗМОМ

Злучені Держави мають і здійснюють плян стримання поширення советської агресії й комунізму в Европі, але не мають такого пляну щодо Азії, зокрема щодо Китаю, де комуністи при допомозі Москви заняли вже майже таку територію, яка була в руках Японії в часі Другої Світової Війни. За брак такого пляну постійно дорікають департаментові стейту.

Так склалося, що в довірю до Сталіна пороблено в Тегерані й Ялті такі уступки Москві щодо Европи і Китаю, за які тепер приходиться гірко платити і думати, як охоронити некомуністичний світ перед загрозою кремлівського тоталітаризму. Північно-Атлантійський Договір має оборонити західну Европу перед совєтською агресією та спинити комуністичний похід в Европі, а тепер подібний союз пропонує китайський націоналістичний провідник Чянг Кай-шек для рятування Азії. В тій цілі він прибув до Филипин і зговорився уже з президентом цеї країни, Ельпідіо Квіріном, в справі створення Тихо-океанського Союзу для боротьби з комунізмом. За такий союз заявився відразу теж і президент Південно-Корейської Републики.

Ця пропозиція багато не вартувала б у практичному розумінні, коли б до союзу не приступили Злучені Держави. Департамент стейту принципово не має нічого проти такого союзу, а тільки каже, що ще „передчасно" про це говорити. Проте важко думати, щоб це творилось без його відома. Та буде цей союз створений, чи не буде, а рятувати Азію треба. В першу чергу треба рятувати Китай. Чянг Кай-шек уже виготовив плян рятунку, який мав би стримати дальший похід комуністичних сил у Китаю, але на здійснення його потребує з Америки допомоги. Тих сто мільйонів долярів, яких він потребує, це смішно мала сума, коли мати на увазі ті біліони, що їх видає Америка на оборону західної Европи. Тому над нею певно ніхто навіть не застановлявся б в Америці, коли було б довіря до Чянг Кай-шека. Критика департаменту стейту за його „просовєтську" політику у відношенню до Китаю, головно за Рузвельта, не бере під увагу, що хоч Чянг Кай-шек називає себе „націоналістичним" провідником, то його зараховують до китайської реакції, до „чвірки" зо собою посвояних банкірів та феодалів: Чянг, Сунг, Кунг та Чен. Це, що комуністи бють цю „чвірку", ще не означає, що вона добра й не була довгий час на перешкоді здійснюванню різних ліберальних реформ, включно зо земельною реформою. Американський уряд якраз тих реформ домагався і від їх здійснення узалежнював дальшу допомогу. Американську політику щодо Китаю ускладнювала і така пропаганда, що комуністичний провідник Мао-Тце-тунг є китайським патріотом і цілком певно не захоче бути підданим Москви. Іншими словами матиметься тут до діла Америці в найгіршому разі з китайським Тітом. Це вносило нову баламуту в американсько-китайські відносини. Та сьогодні вже кожному ясно, до чого змагає Мао, бо ж уже проголосив тісну звязь з Москвою. Китай під його комуністичним режимом переміняється скоро в „нову демократію" точно в такий самий спосіб, як перемінялися усі інші країни, що стали советськими сателітами. Леніна наука, що шлях до здобуття Европи іде через Азію, здійснюється там на наших очах.

Коли в такому грізному моменті 62- літній Чянг Кай-шек береться за нову боротьбу з комуністичною навалою в Китаю і вірить, що ту навалу можна стримати, то ледви, чи можна відмовити йому допомоги, коли ніхто інший не береться за це діло.

Господарський звіт президента Трумана

Піврічне господарське звідомлення президента Трумана, передане Конгресові минулого понеділка, викликало широкі коментарі дома і закордоном та поділало помітно заспокоюючо в теперішній час економічних хитань і непевности. Президент, здаючи собі вповні справу зі світового значення господарського положення Америки та можливостей і потреб його дальшого розвитку, накреслив з помітною точністю і об'єктивністю теперішній стан і видвигнув цілий ряд рекомендацій на майбутнє. Крім переданих вже в попередньому числі цього щоденника 11 головних точок президентської програми для боротьби проти депресії і безробіття, що їх президент рекомендував Конгресові для відповідного законодавства, реасумуючи в них головні думки свого звідомлення, президент Труман висловив ще цілий ряд інших важливих думок, що їх хочеться навести для загальної інформації читачів. Президент, між іншим, твердив:

„Господарство Злуч. Держав є тепер найсильніше і найбільш продуктивне, як це було досі відоме в світі. І ми маємо досить ресурсів і фахових сил зробити його ще сильнішим і ще більш продуктивним.

„Ми находимось тепер в перехідному періоді, в якому ми мусимо працювати в напрямку створення умовин, що причинилися б до дальшої стабілізації і закріплення росту в продукції і затрудненні та до збільшення закупочної сили.

„Наше положення було б ще сильніше, якщоб ми були поробили відповідні заходи для контролі інфляції між роками 1945—1949.

„Рід урядової акції, необхідний у випадку серіозної господарської загрози, не був би тепер властивий. Проте, це було б ще більше невластиво покладатись тільки на природний курс справи для відновлення господарської стабілізації.

„Обмежити бизнесові інвестиції, зменшити продукцію, зредукувати затруднення або зменшити заробітну платню тому, що наше господарство виказує деякий занепад, означало б тільки причинитися до його дальшого занепаду.

„Бизнесові інвестиції, що їх я раніше рекомендував і які знову рекомендую — щоби Конгрес подбав про ширші студії потенційного поширення бизнесових інвестицій та ринкових можливостей в умовинах максимального використання наших продукційних ресурсів в зростаючому господарстві.

„Зрівноваження бюджету і зменшення національних боргів належать до цілей, що їх треба досягнути в можливо найшвидшому часі. Але ті цілі не можуть бути досягнені без огляду на загальне положення національної економії.

„Підприємці мають велику можливість вдержати розміри продукції і продажі при відповідній знижці цін, навіть коштом хвилевого зменшення зисків. Але тоді, як знижка цін є побажана, до неї не можна змагати коштом зменшення заробітної платні.

„В теперішніх обставинах безпосередню підвишку податку треба обмежити до податку від нерухомостей та подарунків. Рівночасно треба зменшити податок від перевозу дібр.

„Я повторюю моє прохання про безпосереднє збільшення мінімальної висоти заробітної платні до 75 центів на годину..."

Президент твердив, що при відповідних зусиллях продукція цеї країни може збільшитися до 300,000,000,000 долярів, якщо „дійсні потреби і аспірації нашого народу" будуть ефективно переведені в життя. Вітальним для дальшого розвитку господарства та вдержання народного добробуту президент вважає скріплення закупочної сили, що в теперішніх обставинах можна досягнути насамперед поширенням затруднення, вдержанням або збільшенням теперішньої висоти заробітної платні при рівночасній знижці цін. Стверджуючи цілий ряд відхилень в господарстві, президент Труман не вважає їх неомильними ознаками і передвісниками депресії, але й не бажав би залишити їх своєму власному розвитку, рекомендуючи цілий ряд заходів на їх поліпшення.

Розглядаючи внутрішнє господарське положення країни та можливості його дальшого розвитку, президент Труман не забув згадати теж про залежність від цего інших приязних націй та їх добробуту.

В коментарах до господарського звіту президента підкреслюється головно три важливі моменти: 1. Свідомість відповідальности цілої нації за господарське положення та відповідні консеквенції з того; 2. Максимально можлива в обставинах допомога і піддержка адміністрації для дальшого розвитку приватних підприємств, заохота до приватної ініціятиви та збільшення приватних інвестицій, і 3. Тільки найбільш необхідна інтервенція і контроля адміністрації в господарських приватних підприємствах та справах.

Вартість президентського звідомлення добачується головно в тому, що президент не рекомендує „в'язати кінці докупи", але натомість радить „латати діри", там де вони існують, новими ресурсами і новими продукційними силами. Це є найкращим свідоцтвом загальної сили національної економії та найкращою запорукою її дальшого розвитку.

Микола Чубатий.

Американські українці та їх нові завдання

I.

На наших очах відбуваються в українському світі події, що матимуть історичне значення не тільки для українського народу на рідних землях, але також для українців розселених по цілому світі. Наше покоління, що так щиро тужило за соборністю українського народу під одною рідною владою та було ворогом всякого ділення українського народу, нині є свідком найприкрішого поділу української нації — на українців по східному, советському боці залізної заслони, що її через світ перекинули большевики, та на українців на захід від тої штучної перегороди світу. Нині вже не мова про духовість українців на схід та на захід від Збруча-річки, але мова про українців нагинаних до советського думання та на українців поселених серед світу західної демократії.

Потриває цей поділ довший час, дістануть большевики змогу виховати хочби одно покоління у своїй советській, матеріялістичній системі, так навіть по її упадку залишаться на довший час два типи українців, що їх колись в майбутньому важко буде мусіла вирівнювати церква, школа та громадянство майбутньої української держави. Немає сумніву, що основний тягар української нації все буде на українських прадідних землях, одначе й українське розселення по цілому світі, виставлене на впливи демократичного світу, може мати в майбутности прямо рішальний вплив на духове уформлення українця, а може й на майбутність української нації.

Нині за українським народом більше ніж сто літ праці над національним відродженням. Поза синами України вже біля пятдесять літ праці над кристалізацією українського самостійництва та біля тридцять літ чинної боротьби за здобуття тої самостійности. Українське національне відродження та українське самостійництво нині вже науково узасаднене, спопуляризоване та чуттєво повязане з тисячлітньою історією українського народу а навіть зі ще одною тисячкою й більше літ взад. Для новочасного українця рідною є і українсько - грецька цивілізація, і бурлива історія українських предків антів, і героїчна доба української київської імперії, і боротьба козаччини за вдержання сокровища українських предків і боротьба українських новочасних армій, українського підпілля та українських культурників за привернення українському народови повних прав самостійної нації.

Червоний московський окупант робить всі діявольські зусилля, щоби таку духовість українця задавити, традицію перервати, а українського духа самостійної нації втопити в багниці советської нації. Нелегка це робота і ми віримо, що вона буде невдатна, одначе червона Москва буде в силі покалічити українського духа, затроїти його отруєю советського малоросійства, що згодом буде вимагати лічення довшого чи коротшого, залежно від часу діяння тої московської отрути.

Тому окреме завдання спадає на українців по демократичному боці залізної заслони. Саме тепер відбувається переселення великого духового запасу українського народу з Німеччини, з таборів скитальських до різних країв західного світу. Велике розпорошення цілком природно буде получене зі змарнуванням великої частини того капіталу, одначе все таки нам треба конечно сконцентрувати хоч більшу частину українських духових сил в двох трьох [illegible]ніших скупченнях, де вони, опираючися на дотеперішню українську еміграцію, частинно загосподаровану, могли б зберігати українську самостійницьку політичну думку, українську, московщиною незаражену культуру, українське виховання дітей для майбутньої праці на рідній землі.

Історія показує, що політичні еміграції нерідко мали рішальний вплив на відродження націй, здавалося б остаточно погноблених народів. Пригадати б тільки прямо чудесне відродження жидівської нації, розпорошеної по цілому світі. Згадати б тільки величанську ролю американських ірляндців у здобуттю незалежности Ірляндії, чи ролю польської еміграції 19-го століття у витворенні польської самостійницької ідеольогії, високо патріотичної літератури та великого запасу духової національної енергії на еміграції поза рідною землею. Річ природна, що подібні національні вартости можуть і мусять створити українці на еміграції, зокрема найбільші скупчення українців на північно-американським континенті, в Злучених Державах та в Канаді.

Дотеперішня українська еміграція в Америці була здебільша заробкова еміграція. Духових сил, інтелектуалів було небагато. Щойно по першій світовій війні прибуло їх тут кілька десяток, одначе теж і вони не були в силі витворити тут культурних та політичних осередків незалежних від рідного краю крім церковних. Зрештою такої абсолютної конечности, яка нині настала для українського народу, навіть перед другою світовою війною ще не було. Американська еміграція у великій мірі жила духовими надбаннями европейських українців та з їх надбань користала. З Европи тут спроваджували українську книжку, українську пресу; звідтам йшов провід українського літературного та мистецького життя.

За кілька місяців чи за рік два навіть того всего не буде в західній Европі, а американські українці в Злучених Державах та в Канаді, будуть поставлені перед завданням будувати все, що потрібне для вдержання української духовности в найбільше всесторонньому розумінню.

Так щасливо зложилося, що дві демократичні держави Америки, де є найбільші скупчення українців поборюють ворога українського народу — московський та світовий комунізм, тому політичні стремління заокеанських українців йдуть на сто відсотків по лінії американської чи канадійської політики. Тим самим українець в Північній Америці, у своїй політичній праці не має тої перешкоди, щоб, будучи льояльним громадянином держави, в якій живе, не міг бути щирим українським патріотом.

Натомість нові кандидати на американців та канадійців, як теж давніші еміґранти, що звязалися з українськими европейськими партіями, мусять розуміти, що переносити за море европейські українські партії з їх гризнею та безвиглядною боротьбою, є не тільки безглуздям, але прямо шкідництвом. Американським чи канадійським українцям не треба ні бандерівців, ні мельниківців, ні не треба соціялістів революціонерів, чи соціялістів демократів, не треба тут теж уенерівців чи монархістів.

Політичні партії це згуртування однодумців для переведення якоїсь конкретної політичної, соціяльної чи економічної програми в державі. Такі завдання мають існуючі політичні партії в Америці чи

(Продовження зі стор. 3-тої).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

70)

Після першої невдалої втечі із Сибірського табору йому дали додатково три роки і перевели на Заполяр'я, де він спробував „зірватися" ще раз. Поблукавши з тиждень тундрою, він з'їв усі свої харчі і змушений був повернутися назад у табір. Це позбавило його нового терміну, але на три місяці привело в ізолятор.

У вільні від праці години він любив і поговорити, і послухати інших, і часто входив у щирі розмови із своїми колегами по ізолятору. Він не втрачав присутности духа і обіцяв, що з табору все рівно втече і добереться до своєї „любої Европи".

СССР називав він концтабором 1-го ступня, самі табори — місцем ув'язнення в квадраті, а таборові ізолятори — в кубі.

За кілька тижнів до свого розстрілу, він востаннє говорив своїм сусідам:

— Своєю пропагандою большевики отруїли мене, а те, що я пережив у СССР і побачив на власні очі — зцілило мене. Большевицька пропаганда — це гіпноз, яким одурманюють маси... Я пам'ятаю випадок, коли в Берліні на одних комуністичних зборах престарий пастор так захопився теоріями комунізму, що вийшов на трибуну і заявив крізь сльози, що він все своє життя помилявся, і тільки наприкінці своїх даремно прожитих днів відчув, що правда на боці большевиків і попросив прийняти його до членів компартії. А я стояв у залі й думав: „З якими труднощами доводиться йому приймати нашу доктрину і як пізно він її зрозумів... А ось я і мільйони таких, як я, можемо бути горді, що ми ледве чи не народилися комуністами". Що б я сказав йому тепер, нещасному пасторові? Може, і він схаменеться колись, якщо ще не вмер, та буде пізно.

— Я вважаю, — казав він, — і це одні ліки від большевизму, — щоб увесь світовий пролетаріят і всіх його прихильників перепустити через СССР, як перепустили мене і схожих на мене. Зібрати всіх з усіх країн і послати до СССР. І я певний, що через якийсь час майже всі стали б його ворогами, зцілившися від жахливого отруєння. Скільки мені не доводилося зустрічатися з чужинцями — колишніми комуністами, всі вони розводили руками, примовляючи: „Яке самообдурення, який обман! Назад — до Европи!"

Большевизм нагадує деяких наркотиків: від малих доз людина несамовито захоплюється і його опановує всякі чортовиння, а від великих — нудить і з'являється до них відраза. Большевиків можна вилікувати лише большевизмом, його „великими дозами", тобто перебуванням в СССР — у цій справжній тюрмі народів.

Такою методою я мимоволі вилікував від жахливого пороку 25-літню красуню.

І він розповів, як одного разу йому з його одноклясником довелося під час традиційної подорожі після закінчення ремісничої школи заночувати в одному великому маєтку. Його власниця, велика красуня, запросила їх до себе і завела з ними розмову. Приятель його дуже скоро пішов у призначену для них кімнату на відпочинок, а він лишився з нею.

Хоча він і милувався красою господині, але від неї віяло якимось жахливим холодом і пусткою. Він говорив з нею до півночі, і йому здавалося, що з ним говорила не жінка, а якесь безстатеве єство...

Годині о 12-ій ночі вона вибачилась, попросила почекати її з п'ять хвилин, а сама пішла до свого будуару. Нічого не підозріваючи, гість спокійно сидів у вітальні і розглядав альбом. І зненацька, двері з будуару відчинилися і до нього вийшла зовсім гола господиня, вся напахчена і охоплена якимось дивним збудженням. В руці вона тримала нагайку. Не зводячи з нього свого страшного погляду, вона повільно підійшла до гостя, що зірвався на ноги, подала йому нагайку і тремтячим голосом владно промовила:

„На, батож мене сильніше!"

Може, якісь пів хвилини гість стояв і розгублено дивився на несподіване явище. Красиві форми оголеного жіночого тіла, ледве прикрито розкішним розпущеним волоссям, затуманили його... Він настільки розгубився, що хотів було тікати до товариша в другу кімнату. Сором і ніяковість, пристрасть і незнаний страх одночасно охопили його. А красуня мовчки стояла перед ним і чекала. Вона підійшла так близько до нього, що він чув запах її оголеного тіла і відчував її гаряче, з перервами дихання... Вона була прекрасна, але і страшна. Потім його опанувала якась злість, він ухопив нагайку і почав її батожити, — і так батожив, що вона стала кричати і втікла, закриваючись, до своєї кімнати і там замкнулась. На ранок служниця принесла їм на срібній таці сніданок, гроші на дорогу і записку від господині з вибаченням, що вона лежить хвора і вийти не може.

Через рік йому знову довелося проїжджати повз той маеток, і він вирішив одвідати його власницю.

І що ж виявилося? Вона, вся сяючи красою і жіночою принадою, вийшла назустріч удвох з чоловіком (вона вже одружилася), і з радістю завела гостя до своїх покоїв. Це була вже зовсім інша істота, що нічого спільного не мала з тією, яку він колись батожив. Потім господиня розповіла гостеві, що після тої екзекуції вона майже місяць пролежала в ліжку, вся поранена, але вставши з нього, зовсім вилікувалась від мазохізму. Він їй відпустив, як вона висловилась, занадто велику і міцну порцію нагайки.

До цього часу вона всім женихам відмовляла, задовольняючись такими екзекуціями.

(Продовження на стор. 4-тій).

Іван Струк.

За організацію кооператив

2)

II.

Перекиньмо тепер місток з Галичини до Америки. Я за слабий, щоби оцінити, що старі піонірн тут зробили. Вони зробили багато, а може й забагато.

Старі еміґранти за тяжко зароблений гріш побудували гарні церкви, такі обезпечене ві організації як Український Народний Союз і гостинні Народні Доми. Побіч того розвинулася гарна сітка різних організацій жіночих чи мужеських, є драматичні гуртки, орхестри і т. п.

Та наступне покоління усе критикує своїх батьків чи дідів, що це чи друге зле зробили і доражує йти з духом і вимогами часу. І я теж є тим сином, що критикує. Ви, старі еміґранти, старі піоніри українсько - суспільного життя, справилися знаменито, але де серед тої мережі наших різних організацій є **одна з найважніших** організацій, де є організація купців і кооперативи, які є у нашому житті підтримкою усіх інших організацій.

Ні кооператив, ні організацій купців і професіоналістів! А тих купців і професіоналістів є багато і то навіть **багатих**. Маємо навіть своерідних мільйонерів.

Чи брак їм відваги, щоби стати під один **купецький стяг** до змагу за краще завтра нашого народу? Чи брак їм свідомості? Чи грішать може недовірям до себе самих? Чи може гріш цінять вище нашого зорганізованого життя?

Не можу сказати, щоби це все, що я навів, нашим купцям і професіоналістам бракувало, бо я є наочним свідком, як у Филаделфії купці дали доказ жертвенности, бо в день збірки на скитальців в 1947 році зібрали були поміж собою $3,000 впродовж кількох днів.

Я зробив мале порівнання господарсько - торговельного життя в Західній Україні з Америкою не на те, щоби одних перед другими вивищати, але щоби дати наглядний доказ, що ми є народ купецький, з купецьким хистом та добрими організаторами.

Тому і на американському ґрунті ми цего купецького хисту не повинні змарнувати, але розвинути його в американському маштабі.

Я згадав, що тут відчувається брак Союзу українських купців. А може він є та про нього „ні слиху, ні диху". Може понеслися думки, що в Америці є зовсім інше життя ніж там в старім краю, що тут не дасться зорганізувати того торговельно - купецького життя, як це було в З. У. З. серед одної етнічної та свідомої маси.

Коли жиди, поляки, литовці і греки, які теж не живуть компактною масою, а мають свої купецькі організації, різні спілки і банки, то ми теж повинні мати свої купецькі організації. Щоб і **ми** мали свою купецьку організацію, свій **Союз українських приватних купців** — треба тільки **доброї волі і взаїмного довіря**. Коли такі Союзи є корисні для інших етнічних груп в Америці, то вони цілком певно будуть корисні й для американських українців. Та про це прийдеться окремо писати, коли приміняється сама ідея. До того найкраще можуть висловитись про це наші „старі" американці, що вже писали про такі справи давніше. Коли ця стаття є гідна уваги, то знайдуться купці чи економісти, що ці думки і заміри поглиблять та поширять.

Найважнішим завданням такого Союзу є при скромнім вкладі заложити якусь торговельну чи промислову станицю, де заложителі тої станиці могли би здобути довіря до своїх власних працівників і навпаки. Маючи обопільне довіря і певний зиск з даної торговельної чи промислової станиці можна в міру потреби її поширити та творити нові філії тої чи іншої бранжі. В той спосіб Союз українських приватних купців і професіоналістів, як і кожний купець зокрема збагатиться. Його вложений капітал до цеї організації при розумній господарці може подвоїтися і потроїтися. Він може мати далеко більші зиски чим в банку, де він дістає тільки свій скромний процент. Це є власне ціль і користь з такої організації.

Американський бізнесмен, без огляду на національність, тільки так і дивиться на таку організацію. Він не руководиться національними сентиментами. Він хоче щось „намацального". Тільки тою дорогою можна дійти до розуму бізнесменів і зорганізувати їх в одну цілість.

Через творення індивідуальних чи спілкових (компанійних) купецьких станиць наша спільнота стане економічно сильна і буде в стані давати жертви на різні суспільні чи політичні цілі, що є теж дуже важне.

(Кінець).

Американські українці та їх нові завдання

Продовження до ст. 2-гої)

Канаді та всюди в світі. Яке застосування можуть мати українські монархісти чи республиканці, соціялісти революціонери чи націоналісти поза рідною землею на американськім ґрунті? Не маючи на ділі ніякої змоги реалізувати якунебудь політичну програму українські так звані політичні партії на еміґрації перемінюються прямо в кліки, що гуртуються біля певних осіб. Це вказує, як байдужим є їм український нарід! Що так воно є, то найкраще видимо ми на дійсним життю українських політичних партій, що навіть популярно себе вже поназивали від своїх лідерів, а не від політичних програм. Це є на ділі деґенерація здорового партійного життя і від нього слід американським українцям себе відсепарувати та лишити за собою свободу укладати свое відношення до поодиноких груп серед еміґрації.

Американські українці обовязані попирати тільки справу визволення України та для цеї справи співпрацювати зі всіми українськими групами а навіть неукраїнцями прихильними визволенню України. Боротьба за визволення України йде тепер на двох фронтах: на фронті збройної боротьби українського підпілля та на фронті дипломатичної та інформаційної боротьби за права української нації. Всебічна допомога для УПА, допомога всякій корисній інформації про Україну в чужих мовах та дипломатична оборона української справи на терені Обєднаних Націй та перед урядами демократичних держав це одинока реальна допомога українському народови з боку українців живучих в державах демократії. Витрата кожного цента чи кожної години праці для угрунтування чи пропаганди такої чи другої української партії це даремна витрата гроша та часу.

Партійним провідникам партій на еміґрації треба знати, що американські українці не думають помагати возвеличуванню одного чи другого провідника. Натомість готові всіми своїми силами служити українському народові, який визволений одиноким буде компетентний встановити собі владу та такий лад, який буде бажаний та потрібний. Оце політична програма американських українців, що стоїть в повній згоді з їх обовязками як громадян Америки чи Канади.

(Докінчення буде).

За залізною заслоною

„Навіки разом". — Любомир Дмитерко написав нову п'єсу. Її заголовок „Навіки разом". Автор, за повідомленням сов. преси, захотів змалювати у п'єсі „боротьбу українського народу в 17 ст. і спроби чужинецького запроданця гетьмана Виговського з прибічниками відірвати Україну від російської держави". Протимосковська війна гетьмана Виговського покінчилася невдачою. Це видалося Дмитеркові достаточним арґументом назвати свій твір „Навіки разом".

Як на глум, перше читання п'єси відбулося в театрі, що має ім'я Шевченка. Цей театр включив гадючу п'єсу до свого репертуару.

Експонати польської виставки. — При кінці травня в Київському державному музеї відбулася виставка польського народного мистецтва. Були виставлені советські прапори, погруддя Леніна, Сталіна, Берута та Хрущова і 600 інших експонатів. При нагоді виголошено низку промов на тему поглиблювання дружби між советським та польським народами шляхом колективізації і комунізування Польщі.

Границя замкнена. — Давня советсько - польська границя, що пробігала впоперек українських земель, ще далі замкнена для вільного переїзду з одного боку на другий. Її можна переїхати тільки за згодою советської влади в зорганізованих урядових прогулянках — з західних областей у східні або на т. зв. „путьовки" — зі східних у західні. Відомі ще під час першої большевицької окупації західних областей „екскурсії" селян Галичини, Закарпаття чи Волині влаштовуються далі. Їх мета — розпропагування колгоспного ладу. В програмі таких екскурсій недавно відбулася прогулянка селян Рівенщини в Донбас.

„Слава" прибула з Антарктиди. — 25. 5. в одеському порті причалили кораблі китобійної фльотилії „Слава", що побували в Антарктиді. Це вже був третій рейс фльотилії в підбігунові простори. Рейс тривав 7,5 місяців. Фльотилія пробула відстань довшу, ніж подорож уздовж екватора.

Що співають у Черкасах? — В Черкасах місцева адміністрація влаштувала районове „свято пісні". В цьому святі взяли участь довкільні колгоспні хори. Співали такі пісні, як „Про Сталіна рідного", „Пісня про Москву", „Життя наше розквітає" і т. п.

Опіюм для народу. — Пляном передбачено, що советські видавництва в Україні за час 1949 року випустять друком 1,850 назв книжок. Її тираж передбачений на 65 міл. екземплярів.

Глинянське килимарство. — З давтніх давен в Глинянах і довкільних селах розвинене килимарське ремесло. Професія ця передавалася з покоління в покоління. Глинянських килимарів запрягли большевики до праці собі на користь. Вже в 1945 р. в Глинянах зорганізовано килимарську артіль, яка змонополізувала право відбору і перепродажу килимарських виробів. Артіль тепер славиться советською пресою, як „одна з кращих промислово-художніх артілей в СССР".

Художня виставка в Одесі. — В Одесі відкрито 9-ту художню виставку. На виставці представлено понад 3 тисячі експонатів. Серед експонованих полотен маються твори таких малярів, як М. Хмелько, В. Пузирьков, Г. Меліхов, Зайцев, Пархита і ін.

Експедиції для обслідування архітектури. — В 12-ох областях України цього літа проходить робота по суцільному обслідуванню і виявленню пам'яток архітектури. Управління у справах архітектури з цією метою створило 25 експедиційних груп. До програми робіт експедиції входить зокрема виявлення пам'яток народньої архітектури, а також обслідування старовинних палаців і фортець у західних областях України. Матеріяли обслідування задумано використати для видання історії архітектури України.

Нові рекорди. — В плавацьких змаганнях у Києві в дистансі на 100 метрів вільним стилем новий рекорд УССР встановив Дропій, здобуваючи мету в 58,4 сек. Спортсменка Коваленко здобула рекорд у плаванні на 200 метрів. Її час — 2 мін. 48,5 сек.

Плян воєнної допомоги Европі

Хоч Північно-Атлантійський Пакт, як увійде в силу, матиме велике значення в боротьбі проти агресорів, проте мир буде ліпше забезпечений наколи европейські союзники Злучених Держав будуть в стані втримати свою власну безпеку й незалежність, а тим самим і безпеку цілої сфери, на яку поширюється Північно-Атлантійський Пакт. Нині переважаюча воєнна сила цеї сфери знаходиться в Злучених Державах — яких 3,000 миль від Европи. Оборонна сила країн Західної Европи не є вистачальною і може бути збільшена тільки за рахунок господарської відбудови. Звідси виникла потреба в програмі воєнної допомоги і цю програму підготовив уряд для представлення в Конгресі. Плян воєнної допомоги має бути доповненням до Північно-Атлантійського Пакту, хоч підготовлявся ще до заключення Пакту. Він є виявом політики Злучених Держав, направленої на те, аби посилити свободолюбні країні перед загрозою агресії.

Головна мета того пляну — помогти змодернізувати й поліпшити знаряддя малих воєнних сил, передбачених на 150 рік у воєнних бюджетах восьми держав Західної Европи, що підлягають Північно-Атлантійському Пакту. Ці держави формально звернулися до Злучених Держав минулого квітня за такою допомогою.

Як програма европейської відбудови та Північно-Атлантійський Пакт, так і програма воєнної допомоги створена на принципах само-допомоги та взаємної допомоги. Особлива увага має бути звернена на загальну відбудову аби переведення пляну воєнної допомоги не було надто великим тягарем для Злучених Держав.

Згідно з пляном президент мав би право видати на ту ціль біля $1,450,000,000 за 1950 фіскальний (з 1 липня 1949 по 30 червня 1950) рік. Велика частина тої суми — майже 1,300,000,000 — мала би йти на країни, що беруть участь в Північно-Атлантійському Пакті, а решта на Туреччину, Грецію та деякі інші країни, забезпечення яких є важним для Злучених Держав та для світового миру. Злучені Держави вже дають до певної міри воєнну допомогу Туреччині, Греції та деяким іншим країнам, але в інтересах економії та координації праці стараються звести всю воєнну допомогу на 1950 рік до одної асиґнації.

Ця спільна програма для Західної Европи та інших вільних країн має уділювати воєнну допомогу в такий спосіб:

1. Порівнюючи невелика, але важна допомога в долярах має бути вжита на збільшення воєнного виробництва в країнах Західної Европи і тим зменшити їх залежність від Злучених Держав. (Сподіваються, що така допомога в долярах уможливить країнам Західної Европи поширити воєнне виробництво, не загрожуючи їх господарському та фінансовому становищу).

2. Доставити до тих країн зброю та воєнне знаряддя, аби ті країни могли зміцнити свої збройні сили. (Оскільки деяка частина тої зброї та знаряддя має бути з американських воєнних надвишок, її вартість в долярах буде значно меншою ніж кошти виробу, але матиме велике воєнне значення для тих країн).

3 Помогти тим країнам американськими техніками та інструкторами.

Воєнна допомога по 1950 році залежатиме у великій мірі від світових подій. Але вже й тепер можна дещо передбачати. Наприклад, з відбудовою Европи, вона сама зможе поширити воєнне виробництво. В залежности від того, до якої міри ці пляни усуватимуть загрозу війни, буде видно наскільки можна зменшити американську воєнну допомогу.

Хоч при докладному обмиркуванні пляну старалися оминути надто великих видатків збоку Злучених Держав, проте головним завданням пляну воєнної допомоги не є ощадність в оборонних засобах, але мир та безпека. Тільки в умовах миру і безпеки можна робити ощадности. Про це виразно говорить заява департаменту державних справ, видана 14 травня:

„Пропонована програма воєнної допомоги є частиною ціни, яку ми повинні заплатити за мир та безпеку в сучасних світових умовах. Це є один з запобіжних засобів, як уникнути жахливих витрат для війни. Сьогодні ініціятива є в руках свобідних країн західного світу. Вони певні, що зможуть, і будуть, триматися разом для оборони своєї свободи. Якби ми зараз відмовилися допомогти загальній обороні, ми можемо втратити таку можливість в будучому".

Загальна Рада.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то памятайте, що Вам неможливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

НОВІ ВІДДІЛИ УПА НА ЗАХОДІ

(Докінчення зі сторони 1-шої)

Перспективи боротьби.

Говорячи про дальші перспективи української визвольної боротьби на Рідних Землях, повстанці стверджують, що боротьба УПА насамперед знищила міт в с е с и л ь н о с т и НКВД і доказала всім поневоленим Советами народам можливість боротьби навіть проти величезного терористичного апарату совєтської держави. Теперішня боротьба УПА має за головну мету підготовити українській та інші поневолені народи до кінцевої розправи з большевизмом і це вона робить з великим успіхом. Про героїзм та безстрашність і силу УПА ходять легенди по цілому СССР, а політичні і соціяльні ідеї українського визвольного руху здобувають собі щораз більше активних прихильників і борців, включно з-поміж рядів совєтської армії. Це з черги скріплює бойового духа та боєву видержливість УПА. Всі вірять, що раніше чи пізніше мусить прийти до збройного зудару між демократіями і большевизмом і цю нагоду задумується використати д л я остаточного визволення поневолених Росією народів.

Повстанці в дальшому опові д а ють про найжахливіші життєві умовини та про страшний терор в усіх окупованих большевизмом країнах.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і біорових видатків та за вивашої справи.
трату часу на полагодження

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18,460 Хоміцький нАдрія, с. Танаса і Домки, з села Ридомиль, пошта Старо Олексієці, пов. Камянець, від брата Аноляк Максима, сина Василя і Марти.

18,461 Стрийка від Березовський Евгена, родж. в Стрию, сина Юліяна.

18,462 Кравчук Теклі, вдови по Івані, до Пастух Петра і Ганки, з дому Худзік і до Стех Антона і Марини, з дому Худзік, від Пастух Юстини, нар. 1918 р. у Велині, пов. Броди і від Пастух Евгенії, з дому Редька.

18,463 Білянський Михайла від сестрінка Білянського Романа.

18,464 Спольського Івана і Йосифа з с. Руденки, пов. Сянок від Павук Катарини, нар. Спольської, з с. Вільшаниця, пов. Сянок, дочки Спольського Евстахія.

18,465 Савіцкий Анну, з дому Маколондра, дочку Григорія і Марії, з с. Луні коло Перемишля, що перебувала в Шікаго, від рідного брата Маколондра Павла.

18,466 Турчак Анастазії, з дому Маколондра, від брата Павла.

18,467 Чімук Николая, з села Чорторияя коло Бібрки, від Марунчин Ілька сина Василя і Анни з дому Даників.

18,468 Степанишин Ілька, с. Теодора і Катарини, з д. Бідник, з с. Коропуш, пов. Рудки, від сестри Анни, з дому Степанишин.

18,469 Зебенак Касіяни, з д. Лесишин, доч. Теодора і Марії, з с. Паберка, пов. урка, від брата Лесишин Василя.

18,470 Ілечко Катарини і Феся, з с. Медвезі, пов. Дрогобич, від Глех Степана.

18, 471 Мішторук Івана від Мішторук Мухайла.

18,472 Лівицький Томи і Николая, з с. Грабківці, пов. Зборів, від Романів Антона, сина Максима і Марії з дому Лівицька.

18,473 Андреїв Леоніда, сина Ольги від мами Андреїв Ольги.

18,474 Кубант Івана і Ілька, від сестри Кубант Анни зам. Губіш.

18,475 Попович Розалію і Марію, з с. Джурджів, повіт Ліско, Підкарпатська Україна, від сестри Пазі замуж. Губіш.

18,476 Садовський Полікарпа в Німеччині, від Ванко Стефана.

18,477 Сіліч Олексія, с. Івана, з Колків, пов. Луцьк, Волинь, від вуйка.

18,478 Курилюк Юрка від своюка у Венесуелі.

18,479 Гула Івана з с. Наконечне коло Яворова, від Духнич Стефана.

18,480 Савка Василя, Савка Марію і Андрух Катарину, Андрух Розалію з с. Тисовець, пов. Ліско і Вічинска Теклю з с. Зерниця Нижна, пов. Ліско, від Бистранська Розалія.

18,481 Коверняк Ганька, с. Остапа і Юстини, з с. Ставок, пов. Пінськ, від Коверняк Анни, доч. Александра і Антонії.

18,482 Шуль Петра і Михайла з с. Дрекаїв, пов. Перемишль, від Стрихарський Петра.

18,483 Будулич Галини, з с. Стара Ропа, пов. Самбір, від Сарахман Івана.

18,484 Фіра Івана, з с. Зерниця Вижна, пов. Ліско, від братанича Фіра Антона.

18,485 Зах Павлини від брата Савчак Василя.

18,486 Киц Дмитра і своякїв Зань Віри та Степана від Киц Петра.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

Нові імігранти

Українці, що приїжджають стараннями ЗУАДКомітету на пароплаві „Дженерал Гаан" до порту в Ню Йорку (до причалу при 21-ій вулиці) в п'ятницю, дня 15-го липня:

Баран Михайло, Гізеля, Люба; Белендюк Михайло; Дорош Осип; Ганкевич Софрон, Ірина, Софрон, Юрій, Вероніка; Лащук Микола, Марія; Лубішевський Василь; Окайчнк Гаврило, Ярослава, Ірина, Володимир; Сломошинський Федір; Хома Плятон, Галина, Лідія, Любомира, Осип, Михайлина; Черник Олексій, Ольга; Гуцул Михайло, Катерина; Кордуба Тома, Катерина, Юрій; Кубрияк Михайло, Анна, Володимира, Роман; Лукавчик Андрій, Евфрозина, Осип; Надибаний Василь; Пюрко Богдан, Ольга, Здан, Єлисавета; Рибчук Василь, Дора; Саламаха Петро, Ольга; Трепст Петро, Марія, Аліна; Гончаренко Пилип; Ярошенко Микола, Людмила, Вікторія; Клюфас Маркіян, Марія, Олена, Марта; Добуш Грогорій, Галина; Ящун Василь; Гляс Христина; Клейнотас Петрас, Емілія, Альгіс; Клименко Наталія, Пантелеймон; Левкович Андрій, Аліна, Олександер; Паселя Дмитро, Олександра, Віктор; Вількас Стасис; Верещака Євдокія; Волковська Марія; Бабій Василь, Ольга; Фурсік Володимир, Тятяна; Яницький Володимир, Надія, Любомир; Когут Михайло, Варвара; Ковшаренко Іван, Марія; Кирик Володимир, Марія; Рад Андрій, Люба, Іван; Рябокобила Кирило, Марта; Рудий Степан; Шепленко Петро, Ніна, Іван, Олександер; Сідляк Олексій, Михайлина, Марія, Люба.

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

(Продовження зі стор. 2-гої).

Чоловіки і статеве потягнення до них були їй бридкі. Вона ніколи не відчувала ні до кого почуття прихильности й любови, і задовольнялася цим жахливим пороком. Її батожила служниця і ще якісь „знавці" з міста. Але батожили ніжно, мало і так, як їй хотілося.

Одним словом, вона була йому дуже вдячна і зобов'язана за те, що так міцно її вибатожив і... вилікував від хвороби.

— Ось так і я вилікувався від большевизму, тільки мене не нагайкою батожили, а фактами... в 1-му ступені, 2-му ступені і 3-му ступені.

Мені б тільки добратися до моєї любої Европи, а там я розповів би моїм колишнім прибічникам...

Але йому вже не довелося побачити ані Европи, ані колишніх прибічників: у грудні 1937 року єжовський терор його знищив.

Скільки таких „зцілених" від большевизму нещасних поховано у вічно мовчазній тундрі та в безмежній в'язниці — СССР!

Чи відкриє вона колись таємниці свої?

Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

К. В., Торонто, Онт. — Вислано до Европи.

А. Д. — Хіба не знаєте, що не поміщуємо в „Свободі" звідомлень про того роду ювилеї, коли нема жертви на якусь народню потребу? Ту справу вияснялось уже багато разів. До того таке є рішення Головного Уряду У. Н. Союзу, потверджене згодою Конвенції. Ми є перші за те, щоб давати признання за працю. Коли ж при таких нагодах ставиться певні вимоги, які зобовязують головних урядників У. Н. Союзу, коли їм справляють ювилеї чи вшановують їх іншим способом, то годі не придержуватись цього в інших випадках. Тут же ж маємо на увазі благородну ціль: постійно памятати на потребу постійно жертвувати. Коли цього не буде, як і чим вдержимо нашу народну роботу? Чим свідомішого громадянина вшановуємо, тим більше повинні ми на це памятати.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 17. липня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній. Просимо всіх членів прийти на ті збори і заплатити свої вкладки. — Уряд.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. ім. А. Вончевського, від. 10, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 17. липня, зараз по Сл. Божій, в гали Парафіяльній. Просимо членів прийти на ці збори і вирівнати свої залглости. Просимо старатись приєднувати нових членів до У. Н. Союзу, за що дістанете нагороду. — С. Глива, предс.; В. Глива, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться 17. липня зараз по Сл. Божій в церковній галі, 526 Вест Рейн Еве. Всі члени повинні прийти на ці збори і вислухати звіту. Будуть наради і ухвали в справі прийняття нових членів. Хорий член має повідомити уряд про свою хворобу, згідно зі статутом, бо інакше тратить право до запомоги. — С. Роган, предс.; І. Кравець, секр.-кас.

АЛИКВІПА, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17. липня, в год. 2. пополудні, в гали відділу 120. Просимо всіх членів явитись на час, бо буде звіт контр. комісії за 6 місяців. — За уряд: І. Коболь, предс.; І. Манастирський, секр-кас.

САУТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам і членицям, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17. липня, в годині 4. пополудні, в гали У. Н. Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест. Просимо всіх прийти на означений час і полагодити справи, які будуть на деннім порядку. Тепер іде кампанія за приєднування нових членів, тож поможіть секретареві приєднати відповідне число нових членів, за що дістанете нагороду. — уряд.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу, 16. липня, в годині 8. ввечір, в домі де звичайно. Просимо всіх членів прийти на час. — І. Головка, предс.; В. Реновець, кас.; И. Ярема, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 17. липня, в годині 1. пополудні точно, в парафіяльній салі, 74 Геррис Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і полагодження; також будуть звіти уряду і контролі за перший пів рік. — В. Кушнір, предс.; І. Кокольський, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 17-го липня, в год. 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Обовязком кожного члена є прийти заплатити свої вкладки, бо інакше відділ мусить довгуючих членів суспендувати. — І. Грабар, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234, відбудуться в суботу, 16. липня, точно в год. 7:30 ввечір, в залі У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул. На ці збори просимо всіх членів прийти на означений час, бо будуть важні справи до полагодження, як також урядники і контр. комісія дадуть фінансовий звіт за другий квартал. — За уряд: П. Сташко, предс.; В. Федчишин, кас.; С. Могила, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 16. липня, в год. 8. ввечір, в церковній гали св. Юрія, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. Т. Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 15. липня, точно в годині 7:30 вечір, в громадськім домі. Отож просимо, щоб всі члени прибули на ті збори і привели зі собою приятелів і знакомих і вписали їх в члени У. Н. Союзу. — В. Новак, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ІРИНА КОХАНЕВИЧ, донька Івана, родом з Тероди, Жидачів, Галичина, до Америки приїхала 19. червня 1949 з Німеччини, пошукує свого стрия **ГРИНЬКА КОХАНЕВИЧ.** Хто про него знає, або він сам, прошу зголоситись на адресу:
IRENE KOCHANEWYCZ,
c/o Anthony Klym
Smoke Run, Pa.

КОЦУР СТЕФАН, син Івана Коцура, пошукує стрийка і тітку **КАЦУРА СТЕФАНА І АННУ КОЦУР** із села Устрики Гірні, котрі виїхали ще перед 1914 роком до Америки. Хто знає про них, прошу написати:
KOCUR STEFAN, PUIT No. 9
Grand Hornu a Hornu,
Hainaut, Belgique

Пошукую мойого брата **МИХАЙЛА МАЛИНОВСЬКОГО,** років 34, родом з Липя, повіт Турка, що виїхав до U.S.A. в 1947 р. із Німеччини з американської (U.S.A.) зони.
MALYNOWSKYJ STEFAN
3780 De Bullion Street,
Montreal, Que., Canada.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

ІСПИТОВАНИЙ
ДЯКО-УЧИТЕЛЬ
І ДИРИГЕНТ пошукує посади від зараз. Мої папери переглянув Всч. о. Борса Адреса:
ВАСИЛЬ ГРИНІВ,
c/o Mrs. Wianecka
25 Johnsohn St., Newark 5, N. J.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ гросерня, делікатесен. Ріг Мейн вулиця. (5) пять кімнат, низький рент. Знарядя з 1948 р. Загальний торг $900.00 тижнево, може бути подвоєний. Можна купити дешево. Телефонуйте
DI 6-3972

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: В будні 10—6:45; в суботи: 10—1; замкнено в неділі.

ТАРЗАН, ч. 2133. Вища стратегія.

Коли Тарзанова зброя розломилася, Тролат вхопив за його здорову руку.

Він нагнувся над Тарзаном, щоб завдати йому смертельний удар.

Одначе пан джунглів виказав вищість мозку над звірячим інстинктом. Викрутившись як акробат...

...він вивів великого малпюка з рівноваги.